

УДК 577.471

Секція: Правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності

А. А. Приходько

М. Я. Купчак

старший викладач кафедри права та менеджменту у

сфері цивільного захисту

м. Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

КОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ НАВКОЛИШНЬОГО

ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Охороні екологічних прав громадян значною мірою сприяє контроль за станом навколишнього природного середовища. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає завдання контролю у вказаній галузі. Вони полягають у забезпеченні додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, як державними органами, так і усіма юридичними та фізичними особами. Контроль здійснюється за правильним цільовим використанням земель, надр, лісів, тваринного світу, рослинного світу, природних територій і об'єктів, що підлягають особливій охороні, а також за дотриманням заходів біологічної і радіологічної безпеки [1].

Методами екологічного контролю є перевірка, моніторинг, видача дозволів, дача вказівок, впровадження обмежень, притягнення до відповідальності за порушення екологічного законодавства.

Важливим механізмом впливу на суб'єктів господарювання, які порушують екологічне законодавство, є їх закриття, зупинення або припинення їхньої роботи.

Управління за станом навколишнього природного середовища здійснюється такими підсистемами:

- облік ресурсів, оцінка стану середовища та прогнозування;
- зміна середовища у результаті діяльності людини;
- планування та використання природних ресурсів;
- матеріально-технічне та ресурсне забезпечення природоохоронних заходів;
- удосконалення законодавства у сфері охорони та використання природних ресурсів;
- організація діяльності органів управління в галузі охорони довкілля;
- проведення моніторингу за станом природного середовища;
- здійснення заходів щодо охорони навколишнього природного середовища і дотримання екологічного законодавства.

До основ екологічного контролю належать як загальноприйняті принципи діяльності, так і специфічні напрямки, властиві тільки природоохоронним відносинам (природньо-географічне районування країни; розмежування господарсько-організаторських контрольних-наглядових функцій).

Контроль за станом навколишнього природного середовища повинен спрямовуватися на дотримання:

- законодавчо окреслених рамок використання природних ресурсів;
- екологічних стандартів та нормативів гранично допустимих забруднюючих речовин в навколишнє природне середовище;
- стандартів та нормативів екологічної безпеки;
- своєчасного внесення плати за забруднення навколишнього природного середовища [3].

Слід згадати, що одним не менш важливим різновидом екологічного контролю є екологічний аудит, тобто документально оформлений незалежний процес оцінювання об'єкта та суб'єкта. Він включає об'єктивне оцінювання

доказів для встановлення визначених видів діяльності, заходів та інформаційних питань, які відповідають вимогам законодавства України про охорону довкілля та іншим критеріям екологічного аудиту [2].

Екологічний контроль включає проведення комплексу контрольних та наглядових функцій за станом довкілля з метою перевірки заходів щодо збереження і раціонального використання природних ресурсів, дотримання чинного екологічного законодавства України. Такий контроль здійснюється органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також недержавними (громадськими) організаціями.

Список літератури:

1. Закон України «Про охорону навколишнього середовища» від 26.06.91 № 1268-ХІІ.
2. Закон України «Про екологічний аудит» від 15.01.2009 N 882-VI.
3. В.М. Комарницький, В.І. Шевченко, С.В. Єлькін. Екологічне право. Київ-2006.